

NURMEKSEN KAUPUNKI

Hyvinvointilautakunta 27.10.2020 § 70

Kaupunkirakennelautakunta 09.12.2020 § 87

Kaupunginhallitus 18.01.2021 § 22

Kaupunginhallitus 14.06.2021 § 153

Kaupunginhallitus 02.08.2021 § 182

Hyvinvointilautakunta 29.04.2025 § 35

Kaupunginhallitus 19.5.2025 § 104

Nurmeksen järjestö-kuntayhteistyön asiakirja

Asiakirjan tarkoitus on lisätä avoimuutta ja tarjota tietoa olemassa olevista tukimuodoista ja tehtävästä yhteistyöstä kaikille yhdistyksille samanarvoisesti. Asiakirja kokoaa yhteen tietoa yhdistysten ja kunnan toisilleen tarjoamasta tuesta ja sovitusta yhteistyöstä. Asiakirjan tarkoitus on myös tehdä yhdistysten tekemän työn merkitystä näkyvämmäksi.

Tässä asiakirjassa kuvataan yhdistysten ja Nurmeksen kaupungin välistä yhteistyötä sekä sen merkitystä hyvinvoinnin näkökulmasta. Asiakirjassa kerrotaan toimintatavoista, joita kunnassa on. Tässä kuvatun yhteistyön onnistuminen vaatii jokaiselta osapuolelta sitoutumista, halua yhteistyöhön ja vastuunottoa omasta tehtävästään. Lisäksi kuvataan, millaista kehittämistä yhteistyön saralla on jo tehty, ja mihin suuntaan sitä jatkossa viedään. Tavoite on, että yhdistystoiminta tunnustetaan merkittäväksi osaksi koko kaupungin hyvinvointia ja yhdistykset otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Kuntalain (410/2015) velvoitteet

22 § Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
- 5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Yhteistyö

Yhteistyöllä luodaan uusia ja tehokkaita toimintatapoja, jotka lisäävät kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemusta sekä hyvinvointia. Yhteistyöllä ylläpidetään paikallisia perinteitä ja kohdataan laajempi joukko ihmisiä.

Yhdistykset ovat tiiviisti tekemisissä kuntalaisten kanssa ja pystyvät tuomaan oman jäsenkuntansa ääntä kunnan päätöksenteon tueksi. Kunta pystyy yhdistysten tukemana tarjoamaan mahdollisuuden kehittää ja ylläpitää asuinympäristön asukkailleen merkityksellisiä piirteitä. Yhteistyöllä voidaan vaikuttaa laajemmin kuntalaisten hyvinvointiin toimimalla juuri niiden asioiden parissa, jotka ovat kuntalaisille tärkeitä. Lisäksi pystytään reagoimaan nopeammin erilaisiin ilmiöihin. Molemminpuolinen luottamus ja kunnioitus sekä yhteinen tavoite sitouttavat yhteistyöhön.

Avustukset, tuet

Nurmeksen kaupunki tukee yhdistyksiä toiminta- ja kohdeavustuksilla. Toiminta-avustus on tarkoitettu yhdistysten sääntömääräisen toiminnan tukemiseen. Kohdeavustuksia voivat hakea yhdistykset, yhteisöt, yritykset ja yksityiset kuntalaiset. Kohdeavustus voidaan myöntää erilaisten yksittäisten yleisötapahtumien ja uuden toiminnan järjestämiseen. Tarkemmat tiedot löytyvät hyvinvointilautakunnan avustusjärjestelmästä. Avustukset ovat haettavissa sähköisesti vuosittain huhtikuun puoliväliin mennessä. Hyvinvointilautakunta päättää myönnettävistä avustuksista toukokuun aikana ja avustuksen maksetaan kesäkuussa. Yhteisökoordinaattori tukee yhdistyksiä hakemusten teossa.

Yhdistykset ja muut yleishyödylliset Leader-rahoitteisia hankkeita toteuttavat nurmeslaiset tahot voivat hakea Nurmeksen kaupungilta harkinnanvaraista väliaikaisrahoitusta hankkeiden toteuttamiseksi. Väliaikaisrahoitus on laina ja se voi olla korkeintaan myönnetyn Leader-rahoituksen suuruinen. Lainaa haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, jossa on mukana yhdistyksen yhteystiedot, hankkeen perustelut ja tilinumero. Hakemukseen tulee liittää Leaderin rahoituslausunto ja hankekuvaus. Hakemus toimitetaan kirjaamoon. Kaupunginhallitus arvioi jokaisen lainahakemuksen erikseen.

Kaupunki vuokraa tai antaa yhdistysten, toimintaryhmien ja kuntalaisten käyttöön toimitiloja. Tilan vuokraaja vastaa tilojen siisteydestä tai varusteluista itse. Kaupungilla on välineistöä, jota voi lainata tai vuokrata. Tilat ja välineet on koottu kaupungin sivuille osoitteeseen www.nurmes.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/yhdistykset/. Nurmeksen kaupungilla on käytössä -tilavarausjärjestelmät, joista voi käydä itse katsomassa ja varaamassa vapaita vuoroja. Varausjärjestelmät löytyvät kaupungin kotisivuilta. Välineistöä löytyy muun muassa liikuntaan ja äänentoistoon. Materiaalien kopiointi, tulostaminen ja arkistointi järjestetään hyvinvointipalveluissa hyvinvointilautakunnan avustusjärjestelmän mukaisesti. Maksut määräytyvät voimassa olevien hinnastojen mukaisesti.

Yhteistyösopimukset ja kumppanuustoiminta

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen toimiala tukee yhdistysten työllistämistä. Työllisyysyksikkö antaa yhdistyksille neuvoja työllistämiseen. Näre ry:n, Honkalampisäätiön ja muiden tahojen kanssa tehdään yhteistyötä työllistämistoimissa.

Elinvoimapalvelut tekevät yhteistyötä Nurmeksien ja Valtimon Yrittäjät ry:n kanssa muun muassa tapahtumissa ja tiedottamisessa sekä erikseen sovitusti joissakin muissa yhdistysten tapahtumissa, kuten messuilla ja markkinoilla.

Maaseutupalvelut ovat Liperin kunnan järjestämisvastuulla. Maaseutupalveluihin kuuluu maaseudun elinkeinojen ja toimintaympäristön kehittäminen. Maaseutupalvelut toimivat kylien kehittämisen ja kylien paikallisen osallistumisen linkkinä alueen kaupunkien ja kuntien hallintoon ja toimialoille. Maaseutupalveluilta voi hakea harkinnanvaraista tukea.

Elinvoimapalveluiden kaupunkirakennepalvelut Kaupunkirakennepalvelujen kuntatekniikka tukee yhdistysten talkoovoimin järjestämää Nurmeksien siistimistä muun muassa järjestämällä tarvittavia työkaluja, jätesarakeja ja kuljetusta. Kaupungin torien käytöstä yhdistysten järjestämiin tapahtumiin ei peritä torivuokraa. Torialueen käyttöön tarvitaan lupa kaupunkirakennepalveluilta.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut tekevät monipuolista yhteistyötä yhdistysten kanssa. Lasten ja nuorten harrastamiseen tarjotaan maksuttomia tiloja (pl. jäähalli, Pieli-Areena ja Valtimotalo). Koulujen rehtorit päättävät koululuokkien käytöstä.

Nurmeksien Sepot ry:n Tanssijaosto järjestää taiteen perusopetuksen mukaisen tanssin opetusta. Vapaa-aikapalvelut on sopinut liikuntapaikkojen ylläpidosta ja hiihtäjien mehupisteiden järjestämisestä yhdistysten kanssa.

Kulttuuripalvelut tekevät yhteistyötä yhdistysten tapahtumissa ja tukevat perustoimintaa. Tuen ja yhteistyön muotoja ovat tiedottaminen, suunnittelu, välineiden ja kalusteiden vuokraaminen, kaupungin työpanoksen käyttäminen sekä varainkeruu kaupungin tapahtumien yhteydessä. Kulttuuripalvelut tekevät yhdistysten kanssa yhteistyötä perinnetyössä ja juhlapyhien yhteydessä.

Nurmeksien kaupunginkirjasto toimii paikkana järjestää toimintaa. Kirjaston koontumis- ja näyttelytilat ovat maksutta yhdistysten käytössä.

Nurmeksien museo taltioi yhdistysten kanssa historiaa ja järjestää erilaisia luentoja ja tapahtumia muun muassa paikalliskulttuurin, historian, luonnon ja kestävä kehityksen ympärille. Kesäisin museo tekee yhteistyötä nuorten työllistämiseksi sekä perinnemaiseman ja eläinten hoidossa.

Kouluissa järjestetään yhdessä erilaisia teemapäiviä, joista osa on vuosittaisia (muun muassa Sinussa on yritystä). Lisäksi yhdistykset tarjoavat materiaaleja oppilaille ja erikseen sovitusti järjestävät opastusta eri aihealueista. Lukiossa joistakin ohjatuista harrastuksista annetaan hyväksilukuna lukiokursseja. Lisäksi seurat tarjoavat ohjausta oppilaille urheilulajien parissa.

Yhdistykset järjestävät perhetapahtumia, joihin varhaiskasvatuksen yksiköt pääsevät osallistumaan. Yhteistyötä tehdään yhteisten tilojen sekä tapahtumien kautta.

Yhteisökoordinaattorin tarjoama tuki on kokonaisvaltaista ohjausta yhdistystyössä. Yhteisökoordinaattori tukee yhdistyksen toiminnan suunnittelua ja kehittämistä, kouluttaa ja auttaa yhdistyksiä elinvoimaisena pysymisessä. Yhteisökoordinaattori tukee ja kehittää yhdistysten sekä kunnan välistä yhteistyötä, että avoimuutta. Yhteisökoordinaattori järjestää järjestöillat yhteistyössä yhdistysten yhteistyöryhmän kanssa, päivittää järjestö-kuntayhteistyön asiakirjan ja hoitaa viestintää yhdistysten ja kunnan välillä. Yhteisökoordinaattori pyrkii tavoittamaan yhdistyksiä laajasti ja tiedottamaan yhteistyön ja tuen muodoista kaikille yhdistyksille.

Yhteisökoordinaattori toimii kunnan perhekeskuskoordinaattorina. Perhekeskuksen tarkoitus on koota eri toimijoiden palveluja yhteen ja tarjota asiakkaalle (perheelle, lapselle, nuorelle, vanhemmalle) palveluja oikea-aikaisesti ja matalalla kynnyksellä. Yhdistykset ovat osa perhekeskusverkostoa. Yhdistykset ovat mukana yhteisessä viestinnässä ja kehittämisessä. Siun soten kanssa yhdistysyhteistyötä tehdään perhekeskuksen lisäksi mielenterveys- ja päihdetyön yhteistyöfoorumissa eli YTY-toiminnassa.

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n kanssa kunta tekee yhteistyötä erityisesti Lähellä.fi-järjestötietopalvelun osalta. Lähellä.fi -palvelu kokoaa yhteen tietoa yhdistyksistä, yhteisöistä sekä niiden toiminnasta Pohjois-Karjalan alueella. Kunta tiedottaa Lähellä.fi ja Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n mahdollisuuksista (esimerkiksi koulutukset, neuvonta, työllistäminen). Kunnan verkkosivujen ja Lähellä.fi -palvelun välillä hyödynnetään rajapintaratkaisuja, joiden avulla Lähellä.fi ilmoitetut Nurmeksessa toimivien yhdistysten tiedot nousevat automaattisesti näkyville kaupungin sivuille.

Yhdistysten keskinäinen yhteistyö

Yhdistykset tukevat toisiaan ja tekevät keskenään yhteistyötä. Yhdistykset osallistuvat toistensa tapahtumiin, tarjoavat toisilleen mahdollisuuksia yhteiseen vaurainkeruuseen ja näkyvyyteen sekä järjestävät yhteisiä tapahtumia. Yhdistykset tarjoavat toisilleen apua sekä lainaavat ja vuokraavat välineitään ja tilojaan toisilleen. Yhdistysten tiedot, on koottu Lähellä.fi -sivustolle, jonne tietojen ilmoittamisesta yhdistykset vastaavat itse.

Yhdistykset voivat ilmoittaa yhteistyömahdollisuuksista, tulevista tapahtumista tai suunnitelmistaan yhteisökoordinaattorin kokoamassa yhdistysten uutiskirjeessä. Uutiskirjeen voi tilata kuka tahansa.

Järjestöyhteistyön vuosikello

Yhteisökoordinaattori yhdistysten yhteistyöryhmän kanssa vastaa järjestö-kuntayhteistyön asiakirjan tarkistamisesta ja päivittämisestä. Tarvittaessa asiakirjaa tai sen osioita tarkistetaan yhdistysten yhteistyöryhmän kokouksessa tai järjestöilloissa.

Yhteisökoordinaattori pyytää tarvittavilta tahoilta kommentit asiakirjasta.

Yhdistysten toivomuksesta pidetään vuosittain järjestöiltoja (vähintään 2–3 kertaa vuodessa), joissa on ajankohtaisia teemoja. Järjestöilloissa voi olla mukana yhteistyötahoja ja ne voivat olla myös vain tietyille yhdistysryhmälle suunnattuja.

Vaikuttaminen ja osallisuus

Alla esitellyt ryhmät kokoontuvat tarvittaessa, useita kertoja vuodessa.

Ryhmä/vaikuttamistoimielin	Tarkoitus	Järjestöjen rooli	Yhteyshenkilö
Yhdistysten yhteistyöryhmä	Yhteistyön lisääminen, yhdistyskentän vahvistaminen sekä yhdistysten äänen esiintuominen.	Ryhmän jäsenenä	Yhteisökoordinaattori
Järjestöillat	Tukea ja kehittää nurmeslaisten järjestöjen toimintaa. Verkostoituminen ja tiedottaminen.	Teemat ja sisällöt järjestöjen tarpeista.	Yhteisökoordinaattori
Vanhus- ja vammaisneuvosto (1.6.2025 alkaen)	Nurmeksens ikäihmisten ja vammaisten vaikuttamiselin.	Järjestöedustus	Puheenjohtaja, www.nurmes.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/lautakunnat-ja-vaikuttamistoimielimet/
Nurmeksens nuorisovaltuusto	Nurmeksens nuorten vaikuttamiselin.		Nuorisotyöntekijä
Nurmeksens romanityöryhmä	Romaneiden vaikuttamistoimielin	Yhteisökoordinaattori	Museon johtaja
Peke-tiimi	Kehittää perhekeskustoimintaa ja tiedottamista lasten, nuorten ja perheiden suuntaan. Kerätä palautetta palveluista.	Järjestöedustus	Yhteisökoordinaattori
YTY-foorumi	Mielenterveys- ja päihdetyön yhteistyöfoorumi	Järjestöedustus	Yhteisökoordinaattori
Hyvinvointityöryhmä	Hyvinvointisuunnitelman laadinta ja seuranta.	Edustus vanhus- ja vammaisneuvostosta ja nuorisovaltuustosta.	Hyvinvointijohtaja

		Yhteisökoordi- naattori tuo ryh- mään järjestöjen näkemyksiä.	
--	--	--	--

Yhdistysten rooli hyvinvointityössä

Kunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä. Tähän pyritään lisäämällä osallisuutta ja vahvistamalla yhteisöllisyyttä.

Yhdistykset ovat tärkeässä roolissa hyvinvoinnin edistämisessä tarjoamalla monipuolisesti palveluja ja toimintaa kuntalaisille:

- Yhdistykset edistävät osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Ylläpitävät ja kehittävät viihtyvyyttä tarjoamalla erilaisia harrastusmahdollisuuksia ja kohtaamispaikkoja.
- Tavoittavat kaikenikäiset ja eri sosioekonomiset ryhmät.
- Toimivat kunnan alueella ja ulkopuolella.
- Ovat osa palveluverkostoa ja tarjoavat mahdollisuuksia heikoimmassa asemassa oleville.

Yhdistykset vaikuttavat ympäristöön ylläpitämällä tiloja ja tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia. Ne luovat osallisuutta ja sosiaalista pääomaa sekä tarjoavat merkityksellistä tekemistä kaikille kuntalaisille.

Yhdistystoiminta aktivoi ihmisiä, tarjoaa mahdollisuuden kehittyä ja vastaa nopeasti kuntalaisten tarpeisiin. Lisäksi ne keräävät tietoa jäsenistönsä hyvinvoinnista ja voivat vaikuttaa päätöksentekoon tarjoamalla tietoa ja tekemällä aloitteita.

Yhdistykset ovat olennainen osa kunnan hyvinvointityötä ja niiden merkitys näkyy laajasti kuntalaisten elämässä. Tämän vuoksi ne tulisi ottaa huomioon hyvinvointityön suunnittelussa ja arvioinnissa. Nurmeksessa toimii yhdistysten yhteistyöryhmä.

Tiedottaminen kunnassa

Kaupunki tiedottaa yhdistyksiin liittyvästä toiminnastaan monikanavaisesti. Eriksen sovitusti kaupunki tiedottaa omissa kanavissaan esimerkiksi yhdistysten kanssa yhteistyössä järjestetyistä tapahtumista ja toiminnasta. Kaupunki tiedottaa erillisen harkinnan mukaan myös niiden järjestöjen toiminnasta, joiden jäsen kaupunki on.

Kaupungin tiedotuskanavia ovat muun muassa:

- kaupungin www-sivut
- yhdistysten uutiskirje (kirjeen kokoaa yhteisökoordinaattori, yhdistykset voivat ilmoittaa kirjeessä omasta toiminnastaan)

- sosiaalinen media (kaupungin omat kanavat)
- yhdistysten tiedot kootusti kaupungin sivuilla (nousevat Lähellä.fi-palvelusta)
- alueen tapahtumat kootusti kaupungin sivuilla (nousevat Lähellä.fi- ja Pohjois-Karjalan tapahtumakalenteri -palveluista)
- oppaat perheille, kuten perhepalvelujen esite syntyneiden lasten perheille ja harrastusvihko.

Kanavia, joissa yhdistykset voivat tiedottaa omasta toiminnastaan:

- Lähellä.fi -yhdistystietopalvelu
- Ylä-Karjalan ja Karjalaisen palstat
- Pohjois-Karjalan tapahtumakalenteri
- VisitKarelia ja Bomba.fi -sivustot
- Nurmeksien tapahtumat -ryhmä Facebookissa
- ilmoitustaulut
- Karjalainen Syke -radiokanava
- sähköpostitse.

Yhteystiedot

Hyvinvointipalvelut p. 04010 45104

Kuntalaisten Talo, asiakaspalvelupiste p. 04010 41001

Kaupunkirakennepalvelut p. 04010 45750

Maaseutupalvelut, maaseutuasiamies p. 04010 45011 esko.saatsi@liperi.fi

Neuvonta/kirjaamo, kirjaamo@nurmes.fi, 04010 45007 / 04010 45010

Käynti- ja postiosoite: Kirkkokatu 14, 75500 Nurmes Kirjaamon kautta voit lähettää viestiä myös mm. eri vaikuttamistoimielimille ja lautakunnille.

Rehtorit: Kirkkokadun koulu p. 04010 45140, Valtimon koulu p. 04010 41101, Porokylän koulu p. 04010 45122

Kiinteistömestari p. 04010 45707

Yhteisökoordinaattori p. 04010 45723

Jos et tiedä ketä lähestyä, voit olla yhteydessä yhteisökoordinaattoriin tai kirjaamoon. He välittävät viestisi oikealle henkilölle tai toimielimelle.